

De doc. christiana Liber II

lusti et sancti est vita ista perfecta. Ideo manent inquit fides: spes: caritas: tria hec maior aut horum est caritas. quia et cum quibus ad eterna pervenerit. duobus istis decedentibus caritas auctior et certior permanebit. Quapropter cum quibus cognoverit sine peccati esse charitate de corde puro et conscientia bona et fide non ficta. omnem intellectum divinarum scripturarum ad ista tria relaturus. ad tractationem illorum librorum securus accedat. Cum enim diceret caritas: addidit de corde puro: ut nihil aliud quam id quod diligendum est diligat. Conscientia vero bona subiunxit propter spem. Ille enim se ad id quod credit et diligit perventurum esse desperat: cui male conscientie scrupulus inest. Tercio et fide inquit non ficta. Si enim fides nostra mendacio caruerit: tunc et non diligimus quod non est diligendum: et recte vivendo id speramus: ut nullo modo spes nostra fallat. Propterea et de rebus pertinentibus fidei quantum per tempe satis esse arbitror sum dicere volui: quia in alijs voluminibus siue per alios siue per nos multa iam dicta sunt. Hodus itaque sit iste libri huius. Cetera de signis quantum dederit dominus differemus.

Explicit liber primus.
Incipit liber secundus.

Quonia de rebus cum scribere permisi commones: ne quis in eis attenderet: nisi quod sunt: non etiam si quod aliud pro se significant: vicissim de signis differes: hoc dico. ne quis in eis attendat quod sunt: et potius quod signa sunt id est quod significant. Signum est enim res preter speciem quam ingerit sensibus aliud aliquid se faciens in cogitatione venire: sic vestigio viso transisse animalium: vestigiis est cogitamus: et fumo viso ignem subesse cognoscimus. et voce animantium audita affectus animi eius advertimus: et tuba sonante milites vel progredi vel regredi: et si quod aliud pugna postulat oportere novemus. Signorum igitur alia sunt naturalia: alia data. Naturalia sunt que sine voluntate atque

ullo appetitu significantur: pro se aliquid aliud ex se cognosci faciunt: sicut est fumus significans ignem. non enim volens significare id facit: sed reprobis erroribus advertit et notatione cognoscit ignem subesse: etiam si fumus solus appareat. Sed et vestigiis transiens animalium ad hominem generis principem. Et vulgus irati seu tristes affectione animi significat. etiam nulla eius voluntate: quod aut iratus aut tristis est: aut si quis alius morum animi vultu indice prodit etiam id nobis non agentibus videtur. Sed de hoc toto genere nunc differere non est propositum. Quonia tamen incidit in partitionem nostram preteriri omnino non potuit. atque id hactenus notatum esse suffecerit. Data vero signa sunt: que sibi queque vivencia inuicem dant ad demonstrandos quantum preter motus animi sui vel sensa aut intellecta quelibet. Nec ulla causa est nobis significantur. id est signum dandi: nisi ad depromendum et transiendum in alterius animum id quod animo gerit is qui signum dat. Horum igitur signorum generum quantum ad homines attinet considerare atque tractare statuimus: quia et signa divinitus data que in scripturis sanctis continentur per homines nobis indicata sunt: que ea conscripserunt. Habet etiam bestie quedam in se signa quibus produnt appetitum animi sui. Nam et gallus gallinarius reprobo cibo dat signum vocis galline ut accurrat. et columba gemitu colubam vocat: et ab ea vicissim vocatur: et multa huiusmodi adverti solent. Que utrum si cut vulgus aut dolentis clamor sine significantur voluntate sequuntur motum animi: an vero ad significandum dant alia questio est. et ad rem que nunc agitur non pertinet. Quia preter ab homine operantibus non necessariam removemus. Signorum igitur quibus inter se homines sua sensa comunicant. quedam principem ad oculos sensum: plerumque ad aurium: paucissima ad ceteros sensus. Nam cum innumus non damus signum: nisi oculis eius quem volumus per hominem voluntatem nostre principem facere. Et quedam morum manuum plerumque significant. Et bestiarum oim membris moribus dant signa quedam scientibus: et cum oculis eorum quasi fabulantur. Et verilla draconesque militares per oculos insinuat voluntatem ducunt. Et sunt hec omnia que quedam verba visibilia. Ad aures autem que principem ut dixi plura sunt. in verbis marie